

Rüdiger Bubner (1941-2007)

Barbarić, Damir

Source / Izvornik: **Prolegomena : Časopis za filozofiju, 2007, 6, 79 - 81**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:261:053985>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-23**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Institute of Philosophy](#)

Rüdiger Bubner (1941–2007)

U Heidelbergu je 9. veljače 2007. u 65. godini života umro Rüdiger Bubner, profesor filozofije na Sveučilištu u Heidelbergu, član Heidelberške Akademije znanosti, počasni doktor Teološkog fakulteta Sveučilišta u Fribourgu, dugogodišnji urednik utjecajnog časopisa *Philosophische Rundschau*, dugogodišnji (od 1996) predsjednik Međunarodne Hegelove udruge (Internationale Hegel-Vereinigung), jednog od najznačajnijih svjetskih filozofskih društava.

U neposrednim reakcijama na vijest o njegovoj preranoj smrti s više je strana bio označen “jednom od najbriljantnijih glava poslijeratne njemačke filozofije”. Doista, njegova sveučilišna karijera više je nego dojmjljiva. Rođen 1941. u Lüdenscheidu, studirao je filozofiju i klasičnu filologiju na sveučilištima u Tübingenu, Beču, Heidelbergu i Oxfordu. S 23 godine obranio je doktorsku disertaciju iz filozofije u Heidelbergu kod Hans-Georga Gadamera i Jürgena Habermasa. Na istom sveučilištu se 1972. i habilitira, da bi zatim s 32 godine kao profesor naslijedio Theodora W. Adorna na sveučilištu u Frankfurtu na Majni. Godine 1976. prelazi na sveučilište u Tübingenu, da bi od 1996. kao profesor filozofije djelovao na sveučilištu u Heidelbergu.

O opsegu njegove filozofijske djelatnosti, koja je uz redovne nastavne obveze obuhvaćala intenzivnu predavačku, uredničku, priređivačku i izdavačku aktivnost, svjedoče sljedeće objavljene knjige: *Theorie und Praxis – eine nachhegelsche Abstraktion*, Frankfurt a.M. 1971; *Dialektik und Wissenschaft*, Frankfurt a.M. 1973; *Handlung, Sprache und Vernunft. Grundbegriffe praktischer Philosophie*, Frankfurt a.M. 1976 (21982); *Hegel und Goethe*, Heidelberg 1978; *Modern German Philosophy*, Cambridge 1981; *Geschichtsprozesse und Handlungsnormen*, Frankfurt a.M. 1984; *Essays in Hermeneutics and Critical Theory*, New York 1988; *Ästhetische Er-*

fahrung, Frankfurt a.M. 1989; *Dialektik als Topik*, Frankfurt a.M. 1990; *Antike Themen und ihre moderne Verwandlung*, Frankfurt a.M. 1992; *Zwischenrufe. Aus den bewegten Jahren*, Frankfurt a.M. 1993; *Innovationen des Idealismus*, Göttingen 1995; *Welche Rationalität bekommt die Gesellschaft? Vier Kapitel aus dem Naturrecht*, Frankfurt a.M. 1996; *Drei Studien zur Politischen Philosophie*, Heidelberg 1999; *Polis und Staat. Grundlinien der Politischen Philosophie*, Frankfurt a.M. 2002.

Za čestih, ponekad prilično oštih rasprava u burnim kasnim šezdesetim i ranim sedamdesetim godinama u Frankfurtu Habermas ga je običavao označavati novo-aristotelovcem. Ta oznaka, koja je za vodećeg zastupnika kritičke teorije etičkog diskursa tada zacijelo imala prizvuk nečega povijesno anakronog i tradicionalističkog, bila je zapravo dobro pogodena karakterizacija Bubnerova načina i smjera filozofiranja. Naime, nasuprot nastojanjima da se radikaliziranim političkim diskursom pod svaku cijenu raskine s građanskim tradicijama, on je svagda iznova naglašavao činjenicu neophodne upućenosti individuumu na nasljedovanje i produktivno preuzimanje bitnih životnih formi sadržanih u stoljetnim institucijama predaje. Nije stoga čudno da je na tom putu već zarana bio doveden do Hegela, osobito do njegove praktične filozofije, koju je u mnogim izazovnim i poticajnim raspravama na plodotvoran način povezivao s bitnim sadržajima antičkog nasljeđa, prvenstveno s Platonovom i Aristotelovom filozofijom prakse, to znači polisa i ethosa.

Blistava predavačka djelatnost u Tübingenu donijela mu je godine smirenih pokušaja zasnivanja obuhvatnije praktične filozofije, u čestu veoma britkim, a ujedno svagda akademski temeljitim, promišljenim i konstruktivnim sučeljenjima s nekim od prevladavajućih tendencija modernog filozofiranja, ponajviše s kritičkom teorijom, hermeneutikom i analitičkom filozofijom. Kasnije godine u Heidelbergu proširile su vido-krug njegova filozofiranja izričitim tematiziranjem umjetnosti kao bitnog problema filozofije, ali i odvažnošću za izravno, premda svagda nužnim refleksivnim odmakom prožeto uzimanje dijagnostičkog i prognostičkog udjela u najrelevantnijim pitanjima suvremene povijesne situacije.

Rüdiger Bubner bio je u Hrvatskoj u negdašnje doba intenzivnijeg komuniciranja s doista relevantnim suvremenicima čest, uvijek dobrodošao i cijenjen gost i sugovornik. O tomu je i sam u kratkom proslavu za hrvatsko izdanje svoje jedine u Hrvatskoj prevedene knjige (*Estetsko iskustvo*, Matica hrvatska, Zagreb 1997) ostavio svjedočanstvo kojim se čini prikladno zaključiti ovo prigodno sjećanje: “S nekadašnjom Jugoslavijom bili su njemački filozofi u tijeku poraća usko povezani. I sâm sam često držao predavanja uz rasprave u Zagrebu, Dubrovniku ili Beogradu. Osobito je staroeuropski šarm Dubrovnika lako objedinjavao otvorene duhove s Istoka i Zapada. U doba hladnoga rata vodio sam tamo svoje prve

razgovore s istočnoeuropskim kolegama, do kojih drugdje, i bez ljubazne gostoljubivosti na Jadranu, ne bi moglo doći. Nakon što su sad stare stege iščezle, razvija se intelektualna razmjena u cjelokupnom europskom prostoru postupno do pune normalnosti. Neka dijalog u budućnosti ne bude prekinut. Od Platona naovamo znaju filozofi da se njihov posao odvija u razgovoru.”

Damir Barbarić
Institut za filozofiju
Ulica grada Vukovara 54, HR-10000 Zagreb
barba@ifzg.hr